

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник частини радіаційного,
хімічного та біологічного захисту
полковник служби цивільного захисту
Сергій СУТКОВИЙ

«_____» _____ 2024 року

ПЛАН-КОНСПЕКТ

проведення теоретичного заняття

Тактична підготовка спеціалістів радіаційного, хімічного та біологічного захисту.

Частина радіаційного, хімічного та біологічного захисту

Тема: Дії підрозділу РХБЗ під час здійснення заходів щодо ліквідації наслідків радіаційного та хімічного забруднення

Навчальна мета: Вивчення основних способів захисту в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних з аваріями з викидом хлору; формування вмінь та навичок необхідних працівникам для захисту від хімічної небезпеки.

Час проведення: 1 година.

Місце проведення: Навчальний клас.

Навчально-матеріальне забезпечення: План – конспект.

Нормативно-правові акти та література: 1. Наказ МНС України №575 від 13.03.12р. „ Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ”

2. Кодекс Цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI.

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.2002р. № 1200

«Про затвердження Порядку забезпечення населення і працівників формувань та спеціалізованих служб цивільного захисту засобами індивідуального захисту, приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю».

Порядок проведення заняття:

1. Організаційні заходи – 5 хв.:
перевірка присутніх; оголошення теми і мети заняття.
2. Контроль знань – 5 хв.:
перевірка засвоєння раніше пройденого матеріалу.
3. Викладення матеріалу теми – 25 хв

Питання, які вивчатимуться:

- 1) Виникнення надзвичайних ситуацій та реагування на них
- 2) Ліквідація хімічної небезпеки

Питання та їх стислий зміст	Методичні вказівки
<p>СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ</p> <p>a. У цих Методичних рекомендаціях надано роз'яснення стосовно проведення спеціальної обробки техніки, обладнання, засобів індивідуального захисту та санітарної обробки рятувальників, які залучаються для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, що виникли внаслідок виливання (викидання) (ДК 019:2010 Класифікатор НС) у довкілля небезпечних хімічних та радіоактивних речовин.</p> <p>b. Ці Методичні рекомендації призначені для використання органами управління та силами цивільного захисту функціональних і територіальних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту під час проведення спеціальної обробки техніки, обладнання, засобів індивідуального захисту та санітарної обробки рятувальників, які залучаються для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, що виникли внаслідок виливання (викидання) у довкілля небезпечних хімічних та радіоактивних речовин.</p> <p>ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ, ПОЗНАКИ ТА СКОРОЧЕННЯ</p> <p>c. Спеціальна обробка (деконтамінація) – комплекс заходів із знезараження або видалення радіоактивних, небезпечних хімічних речовин та біологічних патогенних агентів із зовнішніх поверхонь засобів індивідуального захисту, взуття, одягу, обладнання, техніки та інших засобів шляхом їх дезактивації, дегазації, дезінфекції а також санітарної обробки людей.</p> <p>d. Дезактивація – видалення радіоактивних речовин із поверхонь забруднених об'єктів до допустимих норм, безпечних для людини.</p> <p>e. Дегазація – знезараження (нейтралізація) небезпечних хімічних речовин або їх видалення з поверхонь забруднених об'єктів.</p> <p>f. Санітарна обробка (СО) – знезараження та видалення із слизових оболонок очей, рота, носа та шкіри людини радіоактивних, небезпечних хімічних речовин та біологічних патогенних агентів, поєднаних із заміною білизни та одягу.</p> <p>g. Небезпечна хімічна речовина (НХР) – токсична хімічна сполука, здатна спричинити загибель, гостре чи хронічне захворювання або отруєння</p>	<p>Необхідні методичні пояснення:</p> <hr/>

людей та/чи завдати шкоди довкіллю.

h. Радіоактивне забруднення – наявність або розповсюдження радіоактивних речовин понад їх природного вмісту в навколишньому середовищі та/чи у тілі людини (НРБУ-97).

i. Радіоактивна речовина – радіонуклід, який створює або в певних умовах здатний створювати іонізуюче випромінювання та в будь-якому агрегатному стані

вміщує радіонукліди у кількості, на яку поширюється дія санітарних норм і правил.

j. Поверхнево-активні речовини (ПАР) – хімічні сполуки, здатні знижувати поверхневий натяг рідини на межі поділу рідина – тверда поверхня.

k. Район спеціальної обробки (РСО) – окрема територія, ділянка місцевості, на якій здійснюються підготовка та проведення повної спеціальної обробки і підготовка до виконання завдань за призначенням.

l. Засіб індивідуального захисту органів дихання (ЗІЗОД) – засіб, призначений для захисту дихальних шляхів користувача від вдихання повітря, яке спричиняє шкідливий вплив на здоров'я (ДСТУ EN 132:2004 "Засоби індивідуального захисту органів дихання. Терміни та піктограми (EN 132:1998, IDT)").

m. Засіб індивідуального захисту шкіри – спеціальне спорядження одяг, взуття, рукавиці, що забезпечують захист шкіри людини від негативного впливу пилу, аерозолів, пари, газів, рідкої фази радіоактивних речовин, небезпечних хімічних, біологічних та бойових отруйних речовин, а також від небезпечного чинника пожежі, продуктів згоряння, теплового та іонізувального випромінювання (СОУ МНС 75.2-00013528-005:2011 Безпека у надзвичайних ситуаціях. Комплекти засобів індивідуального захисту рятувальників. Класифікація й загальні вимоги).

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Спеціальна обробка належить до заходів з ліквідації наслідків радіаційного, хімічного забруднення і проводиться з метою відновлення готовності техніки, транспорту і особового складу до виконання завдань із проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.

Спеціальна обробка проводиться під час ліквідації наслідків радіаційного, хімічного забруднення або після їх завершення.

Спеціальна обробка включає в себе: санітарну обробку особового складу та дезактивацію, дегазацію техніки, обладнання, одягу, взуття, засобів індивідуального захисту.

Залежно від обставин, наявності часу та існуючих засобів спеціальної обробки вона може виконуватись у повному обсязі або частково і відповідно поділяється на повну та часткову.

Часткова спеціальна обробка проводиться з метою знезараження (видалення) радіоактивних, небезпечних хімічних речовин з відкритих ділянок шкіри, зовнішніх поверхонь одягу, взуття, окремих ділянок техніки та обладнання, з якими особовий склад стикається під час роботи. Її здійснюють під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт силами рятувальників за розпорядженням відповідного командира (начальника).

Повна спеціальна обробка проводиться з метою знезараження (видалення) радіоактивних, небезпечних хімічних речовин для забезпечення можливості експлуатації техніки, обладнання, без засобів індивідуального захисту. Вона включає проведення в повному обсязі дезактивації, дегазації техніки, обладнання, інструментів, засобів індивідуального захисту, одягу, взуття, а також санітарну обробку людей.

Обсяг робіт під час повної спеціальної обробки залежить від виду та умов забруднення, а також ступеня захищеності рятувальників.

Повну спеціальну обробку проводять, як правило, в районах спеціальної обробки за рішенням відповідного керівника після виходу із зон забруднення, а також після виходу з району проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.

СПОСОБИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОБРОБКИ

Дезактивація

Дезактивація проводиться з метою видалення радіоактивних речовин із забруднених поверхонь об'єктів.

Дезактивація може проводитися двома способами — механічним і фізико-хімічним, які один одного доповнюють.

Механічний спосіб полягає в механічному видаленні радіоактивного пилу щіткою, віником, за допомогою пилососа або витрушуванням і вибиванням, обтиранням клоччям, ганчір'ям, змиванням водою, зняттям і видаленням верхнього забрудненого шару, фільтруванням, газоповітряним струменем.

Механічний спосіб найбільш простий, доступний і, як правило, використовується для дезактивації техніки, автотранспорту, одягу, засобів індивідуального захисту в найкоротший термін після виходу із забрудненої території.

Однак унаслідок тісного контакту радіоактивних речовин з поверхнею багатьох матеріалів і, як наслідок, глибокого проникнення радіоактивних речовин всередину поверхні, механічний спосіб дезактивації може не дати необхідного ефекту.

Тому разом з ним використовують фізико-хімічний спосіб, який передбачає використання розчинів поверхнево-активних та спеціальних хімічних речовин, які значно підвищують ефективність видалення (змивання) радіоактивного пилу з поверхонь.

Дегазація

Дегазацію проводять з метою знезараження небезпечних хімічних речовин або їх видалення з поверхонь забруднених об'єктів.

Дегазація може проводитися хімічним, фізико-хімічним і фізичним способами.

Хімічний спосіб базується на взаємодії хімічних речовин з небезпечними хімічними речовинами, внаслідок чого створюються нетоксичні речовини. Зважаючи на хімічну природу дегазуючих речовин і здатність їх взаємодіяти з небезпечними хімічними речовинами, всі дегазуючі речовини поділяють на дві групи:

окислювальної і хлоруючої дії;

лужного (основного) характеру, (гідролітичної дії).

Цей спосіб дегазації здійснюється протиранням забрудненої поверхні дегазаційними розчинами або обробкою водними кашками (гіпохлорит кальцію, хлорне вапно).

У разі відсутності штатних дегазаційних речовин можна використовувати промислові відходи, які містять у собі речовини лужної та окислювально- хлоруючої дії.

Відходи, які містять речовини лужного характеру, утворюються під час:очищення нафтопродуктів;

оброблення вовни, льону, бавовни, віскози;

миття склянок з-під пива, вина і безалкогольних напоїв;

обезжирення металевих поверхонь;

переробки целюлози і на інших підприємствах хімічної промисловості.

Лужність відходів можна встановити за допомогою лакмусового паперу(синіє) або в результаті лабораторного аналізу.

Відходи, які мають у своєму складі речовини відбілювання бавовняних і штапельних тканин; відбілювання целюлози;

виробництва хлору, азотно-тукових добрив.Лакмусовий папір у них червоніє.

Фізико-хімічний спосіб дегазації заснований на змиванні НХР із забрудненої поверхні за допомогою мийних речовин або органічних розчинників.

Для цього використовуються пральні порошки або інші мийні засоби у вигляді водного розчину (влітку) або розчину в аміачній воді (взимку) та бензин, гас, дизельне пальне, дихлоретан, спирт як органічні розчинники. Під час такого способу дегазації НХР не знешкоджуються, а розчиняються і видаляються із забрудненої поверхні разом з розчинником.

Фізичний спосіб дегазації заснований на випаровуванні НХР із забрудненої поверхні та частковому розкладанню таких речовин під дією високотемпературного газового потоку. Цей спосіб дегазації проводиться за допомогою теплових машин.

ОРГАНІЗАЦІЯ, ПРОВЕДЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОБРОБКИ

Організація, проведення часткової спеціальної обробки

Часткова спеціальна обробка обладнання, техніки і транспорту проводиться з метою знезараження або зниження ступеня її

забруднення. Вона може проводитися безпосередньо в зоні забруднення або одразу після виходу із забрудненого району на межі «брудної» і «чистої» зон.

Для її проведення насамперед використовують підручні засоби, а також відповідні розчини та дегазаційні комплекти і прилади.

Під час часткової спеціальної обробки насамперед обробляються ті частини поверхні обладнання, техніки та транспорту, з якими необхідний контакт під час виконання роботи (поставленої задачі).

Часткова санітарна обробка проводиться особовим складом рятувальників у всіх випадках, коли встановлено факт радіоактивного або хімічного забруднення.

Цю обробку можна проводити багаторазово, без зупинки виконання завдання за розпорядженням відповідного командира (начальника).

У разі забруднення радіоактивними речовинами часткова санітарна обробка полягає у механічному видаленні радіоактивних речовин з відкритих частин тіла, зі слизових оболонок очей, носа, ротової порожнини, одягу, спорядження та одягнутих засобів індивідуального захисту. Вона проводиться після забруднення безпосередньо у зоні радіаційного забруднення і повторюється після виходу із зони забруднення.

Метою санітарної обробки (дезактивації) шкіри людини є пониження дозових навантажень на шкіру та внутрішні органи людини.

Внаслідок великої швидкості проникнення радіонуклідів всередину шкіри людини і, як наслідок, в інші органи та тканини людини, ефективність дезактивації шкірних покривів вельми обмежена і залежить від ряду нижчезказаних факторів:

- характеру радіоактивного забруднення;
- стану шкіри людини;
- температури
- дезактивуючого
- розчину;
- терміну
- дезактивації.

Під час проведення часткової санітарної обробки у зоні радіоактивного забруднення протигазу не знімають. Спочатку необхідно протерти, обмести або обтрусити забруднені засоби захисту, одяг, спорядження і взуття, а потім видалити радіоактивні речовини з відкритих частин рук і шиї. Коли особовий склад опинився у зараженій зоні без засобів захисту, після часткової санітарної обробки необхідно його одягнути. Під час проведення часткової санітарної обробки на незараженій місцевості дотримуються такої послідовності:

знімають засоби захисту шкіри і обтрусують їх чи протирають ганчіркою, змоченою водою (дезактивуючим розчином);

не знімаючи протигазу, обтрусують або обмітають радіоактивний пил з одягу. Коли є можливість, верхній одяг знімають і витрушують;

- обмивають чистою водою відкриті частини тіла, потім маску протигазу; знімають протигаз і старанно миють водою обличчя;

прополіскуюють рот і горло.

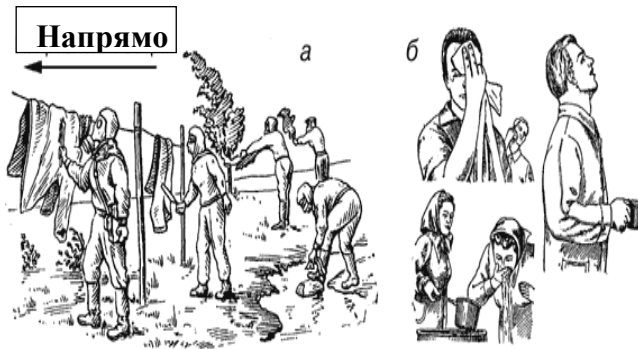

Рисунок 1. Часткова санітарна обробка: а – дезактивація одягу (змітання, вибивання, витрушування), взуття (обмивання, обтирання, обмітання), засоби індивідуального захисту (витрушування, протирання вологими тампонами); б – обробка відкритих частин тіла (обтирання вологими тампонами або рушником, змивання водою, прополіскування рота і горла).

Якщо не вистачає води, відкриті частини тіла і маску протигаза протирають вологою ганчіркою.

Заражений одяг має бути змінено у максимально короткий термін.

У разі зараження краплиннорідкими НХР необхідно, не знімаючи протигаза, негайно провести обробку відкритих шкірних покривів, забруднених ділянок одягу, взуття, спорядження і маски протигаза. Така обробка проводиться з використанням дегазуючих розчинів, при цьому краплі потрібно зняти впродовж 5 хвилин після потрапляння.

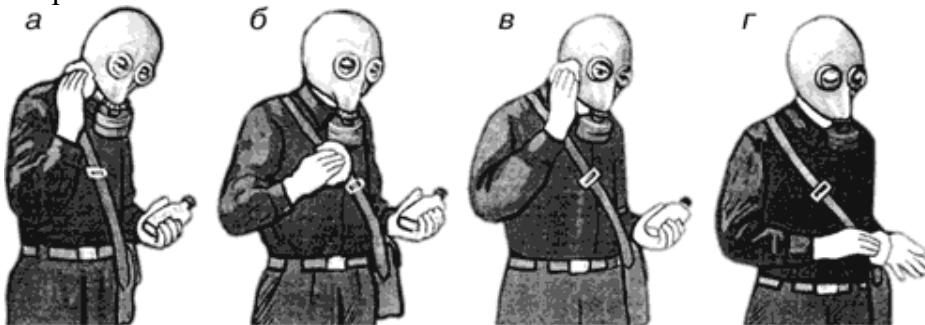

Рисунок 2. Часткова спеціальна обробка у разі забруднення НХР із використанням дегазуючих розчинів. Ватно-марлевим тампоном, змоченим дегазуючим розчином: а – протерти відкриті частини тіла; б – іншим тампоном зняти каплі з одягу і дегазувати залишки НХР; в – протерти лицьову частину протигазу; г – обробити кисті рук. Зняти протигаз.

Коли дозволяють обставини, спорядження та одяг знімають, старанно протирають підручними засобами, а потім витрушують. Знімати та одягати одяг треба так, щоб відкриті частини тіла не торкалися зовнішньої забрудненої поверхні.

Потім дегазуючим розчином обробляють маску протигаза. За відсутності дегазуючих розчинів для часткової санітарної обробки можна використовувати воду та мило.

Замість дегазуючих розчинів можна також користуватися 3 %

розчином перекису водню та 3 % розчином їдкою натрію (за відсутності їдкою натрію його можна замінити силікатним клеєм у такій самій кількості).

У жодному разі не можна користуватися для часткової санітарної обробки шкіри розчинниками (дихлоретан, бензин, спирт), оскільки це посилить важкість ураження (НХР розчиняються у розчинниках, розподіляються на більшій площі, значно легше проходять крізь шкіру).

Організація, проведення повної спеціальної обробки

Повну спеціальну обробку проводять відповідно до розпорядження керівника підрозділу цивільного захисту після виходу із зон забруднення, а також після проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.

Повну спеціальну обробку проводять: спеціалізована комунально-технічна служба цивільного захисту місцевого або регіонального рівня, відповідні формування цивільного захисту та штатні підрозділи радіаційного та хімічного захисту Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України.

Повну спеціальну обробку можна проводити як у стаціонарних умовах, так і у визначених районах спеціальної обробки.

Сили спеціалізованої комунально-технічної служби цивільного захисту організують та проводять повну спеціальну обробку техніки, обладнання, засобів індивідуального захисту та санітарної обробки рятувальників у стаціонарних умовах на базі підприємств комунально-побутового призначення відповідно до вимог Настанови щодо пристосування об'єктів побутового, фізкультурно-оздоровчого та виробничого призначення для санітарного оброблення людей,

Для безпосереднього проведення повної спеціальної обробки створюються такі формування цивільного захисту:

збірні загони (команди, групи) радіаційного, хімічного та біологічного захисту;

команди, групи знезараження;

пункт санітарної обробки на базі лазень;

пункти знезараження одягу на базі пралень, підприємств хімічної чистки; групи із спеціальної обробки техніки на базі автомобільних мийок, станцій і

пунктів технічного обслуговування та ремонту автомобілів.

Сили штатних підрозділів радіаційного і хімічного захисту Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України організують та проводять повну спеціальну обробку в районах спеціальної обробки.

Район спеціальної обробкизначається на незабрудненій місцевості на маршрутах руху сил цивільного захисту із зон забруднення.

Він охоплює:

район очікування;

один або декілька пунктів

спеціальної обробки; район

збору.

Район спеціальної обробки – ділянка місцевості, на якій

забезпечується проведення всього комплексу робіт із дезактивації, дегазації та дезінфекції техніки, обладнання, засобів індивідуального захисту та санітарної обробки рятувальників із залученням сил і засобів підрозділів, які проходять обробку, та спеціалізованої комунально-технічної служби.

Район очікування назначається для підготовки засобів цивільного захисту і особового складу, які зазнали радіоактивного, хімічного або біологічного забруднення до проведення спеціальної обробки та організованого їх прибуття до пункту спеціальної обробки і санітарно-обмивального пункту.

Район збору підрозділів цивільного захисту, які пройшли повну спеціальну обробку, назначається з метою забезпечення відпочинку особового складу, заміни непридатних засобів індивідуального захисту, технічного обслуговування техніки та обладнання, поповнення витратних матеріалів.

Організація та робота пункту спеціальної обробки

Для пункту спеціальної обробки обирається ділянка місцевості з природним укриттям поблизу джерел води, зі зручними шляхами під'їзду і виїзду.

Основними елементами пункту спеціальної обробки є: контрольно-розподільний пост;

пункт спеціальної обробки техніки; пункт санітарної обробки;

пункт знезараження одягу, взуття, спорядження, засобів індивідуального захисту;

пост контролю повного обсягу дезактивації, дегазації, дезінфекції; командно-спостережний пункт.

Контрольно-розподільний пост призначений для радіометричного та хімічного контролю за станом забруднення радіоактивними і небезпечними хімічними речовинами майна та спорядження рятувальників, які прибувають на пункт спеціальної обробки.

Контроль здійснюється шляхом вибіркової перевірки ступеня забруднення особового складу, техніки, обладнання та засобів індивідуального захисту.

Контрольно-розподільний пост пункту спеціальної обробки розгортається на маршрутах руху забруднених підрозділів рятувальників на відстані від 0,5 км до 1,0 км з підвітряного боку від майданчиків пункту спеціальної обробки силами штатних (нештатних) груп радіаційної та хімічної розвідки або хімічних спостережних постів у складі 2-3 осіб.

Підрозділи, забруднені вище допустимих рівнів, прямують на пункт спеціальної обробки, а незабруднені або забруднені нижче допустимих рівнів направляються в район збору, минаючи пункт спеціальної обробки.

Особовий склад контрольно-розподільного посту повинен мати прилади радіаційного, дозиметричного та хімічного контролю, метеокомплект (МК-3), засоби зв'язку, засоби індивідуального захисту, а в польових умовах – намет.

Повну спеціальну обробку проводять під безпосереднім

керівництвом командира підрозділу, який проходить обробку.

На контрольно-розподільному пості кожному командирі підрозділу, який проходить обробку, вказують порядок проведення спеціальної обробки і маршрут руху на пункті спеціальної обробки.

Особовий склад під керівництвом молодших командирів або спеціально уповноважених осіб прямує на пункт знезараження обладнання, спорядження, одягу, взуття та протигазів.

Забруднену техніку з водіями та виділеним для роботи особовим складом направляють на пункт знезараження техніки.

Організація та робота пункту спеціальної обробки техніки

Повну спеціальну обробку техніки проводять на пунктах знезараження техніки, які можуть розгортатись у стаціонарних умовах на базі пристосованих для цього станцій технічного обслуговування та ремонту автомобілів, автомобільних мийок тощо або пунктах знезараження техніки, як складової частини пункту спеціальної обробки.

Пункт знезараження техніки може розгортатися як самостійний об'єкт або ускладі пункту спеціальної обробки.

Під час проведення повної спеціальної обробки техніки необхідно дотримуватися такої послідовності проведення операцій:

контроль забруднення техніки (у разі забруднення радіоактивними речовинами);
очищення та миття зовнішніх і внутрішніх поверхонь автотранспорту (техніки) (у разі забруднення радіоактивними речовинами);

нанесення на поверхні автотранспорту (техніки) знезаражувальних речовин (під час проведення дегазації і дезінфекції);

витримка знезаражувальних речовин на поверхні автотранспорту (техніки); змивання (зняття) знезаражувальних речовин;

повторний контроль ступеня забрудненості радіоактивними речовинами автотранспорту (техніки) і за потреби повторна дезактивація;

змазування поверхонь деталей, обладнання та інструменту, виготовленого з матеріалів, які легко піддаються корозії.

З огляду на зазначене основними елементами пункту знезараження техніки

є:

контрольно-розподільний пост (якщо ПЗТ – самостійний об'єкт); майданчик очікування;

пости

спеціальної обробки;

майданчик

оброблених

машин.

Контрольно-розподільний пост призначений для контролю рівня

радіоактивного забруднення і виявлення хімічного забруднення техніки, яка прибуває на ПЗТ, з метою встановлення необхідності проведення спеціальної обробки та організації потоків її проведення.

Майданчик очікування призначений для тимчасового перебування техніки, яка прибула на ПЗТ до початку проведення спеціальної обробки.

Пости спеціальної обробки призначені для дезактивації, дегазації та дезінфекції техніки.

Майданчик оброблених машин призначений для підготовки техніки, що пройшла спеціальну обробку, до експлуатації.

З метою розділення забруднених потоків техніки від потоків техніки, яка пройшла спеціальну обробку, пункт знезараження техніки доцільно розділити на

«брудну» і «чисту» зони.

Вибір розчинів, рецептур і речовин для спеціальної обробки здійснюється залежно від виду і ступеня забруднення типу технічних засобів, які використовуються для спеціальної обробки, характеристики поверхонь, що обробляються, пори року.

Робочі пости «брудної» і «чистої» зон для роботи в нижній частині автотранспорту мають бути обладнані оглядовими ямами, естакадами або підйомниками.

На постах спеціальної обробки в «брудній» зоні доцільно передбачити робочі пости із столами з металічним або пластмасовим покриттям, а також металічні ємності із знезаражувальними розчинами для спеціальної обробки вузлів, деталей, обладнання та інструменту, що знімається з автомобілів.

У «чистій» зоні доцільно передбачити улаштування робочих постів для повторного контролю і змазування вузлів, деталей, обладнання та інструменту після спеціальної обробки.

Дезактивацію техніки і транспорту можна проводити таким чином: змиванням радіоактивних речовин розчинами для дезактивації, водою і

розчинниками з одночасною обробкою зараженої поверхні техніки щітками, дегазаційних машин і приладів, що дозволяє знизити забруднення у 50 – 80 разів; змиванням радіоактивних речовин струменем води під тиском, що дозволяє знизити забрудненість у 20 разів;

видаленням радіоактивних речовин переривистим газо-крапельним потоком з використанням спеціальної техніки з турбореактивними двигунами;

видаленням радіоактивних речовин, обтиранням забруднених поверхонь тампонами з ганчірок, змоченими розчинами для дезактивації, водою або розчинниками; використовується в основному для внутрішніх поверхонь техніки і транспорту;

змітанням (змиванням) радіоактивного пилу віниками, щітками, ганчір'ям та іншими підручними засобами; використовується в основному під час проведення часткової дезактивації;

видаленням радіоактивного пилу методом відсмоктування пилу, здійснюється за допомогою спеціальних комплектів (ДК 4).

Повна дегазація здійснюється таким самим чином як і дезактивація, але тільки з використанням активних розчинів для дегазації і дезінфекції.

Якщо можливо, доцільно проводити відразу повну, а не часткову дезактивацію, дегазацію техніки та транспорту.

Питання, які вивчатимуться:

- 1) Які небезпечні хімічні речовини Ви знаєте?
- 2) Чим небезпечний хлор?

4. Закріплення вивченого матеріалу - 10 хв.

Питання для закріплення:

- 1) Що таке дегазація?
- 2) Як слід виходити із зони хімічного забруднення?

5. Підбиття підсумків - 10 хв.:

зазначення питань, що потребують підвищеної уваги;
оголошення оцінки;
відповіді на запитання.

План-конспект склав:

Начальник частини з радіаційного,
хімічного та біологічного захисту
(керівника навчальної групи № 6)
полковник служби цивільного захисту

Сергій СУТКОВИЙ

Заступник начальника частини з радіаційного,
хімічного та біологічного захисту
(керівник навчальної групи № 7)
старший лейтенант служби цивільного захисту

Олексій ЙОСИПЕНКО

« ____ » _____ 2024 року